

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. An materia saltem à posteriori à forma substantiali dependeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

eam emendicet à forma, haud tamen vna superest ratio cur materia subiectum dici, & contrà forma intra proprios formæ fines sistere debeant. Ex dictis etiam liquet, ad confirmationem argumenti: nec enim ideo accidens est forma substantiæ, quia ei modum essendi siue esse quoddam intrinsecè communicat, cum substantia talem essendi modum: taleve esse de se non habeat: hoc siquidem esse falsum, constat ex dictis supra, contra P. Hurtadum, & ne leuissimè colligitur ex B. Thoma, quippe qui loco nobis obiecto, absolute loquitur, cum tamen proposuit, instar antecedentis, in confirmatione argumenti assumpta, & à nobis iamiam negata, haud sit absoluta, sed causalis. Rationes ergo, cur substantia sit subiectum accidentis sui, & hoc illius forma, independentè ab eius Antecedentis veritate, non desunt, eæque, nisi fallimur, satis probabiles: nempe eæ, quas paulò supra protulimus.

TRACTATUS III.

De dependentia materia prima, à formis substantialibus, in compositione essentiali corporis naturalis.

CAPVT PRIMVM.

An materia dependeat à priori à forma substantiali.

MERITO arbitror, materiam non dependere à priori à forma substantiali, hoc est ab ea tanquam à vera causa minimè dependere. Ita Suarez disp. 15. Metaph. sect. 8. à num. 16. Arriaga disp. 2. Phys. sect. 6. Valquez & communiter nostri. Ita etiam Scotus in 2. dist. 12. quæst. 2. & cum eo communiter Scotista: Neque non Gregorius ibid. quæst. 2. art. 2. Item Auicenna lib. 6. Metaphys. & Henricus quodlib. 1. quæst. 11. Probatur autem, quia si materia à forma substantiali tanquam à vera causa, siue à priori, dependeret; maxime tanquam à causa formali: at dependentiam velut à causa formali nequit ab ea sortiri: ergo nullam.

2 Maior argumenti nostri perspicua est: siquidem materia non dependet à forma tanquam à causa efficiendi, alias forma naturaliter creari & materia ab agente naturali effici possent: vtrumque autem est impossibile. Deinde materia non dependet à forma, tanquam à subiecto; aliàs materia generaretur, dareturque mutua causalitas in eodem genere. Rursus materia non dependet à forma in genere causæ finalis absolute; quia finis materiæ, non tam est forma, quam compositum: & quamuis materia in genere causæ finalis à forma dependeret, certè id impertinens esset ad præsens institutū, quod non de dependentia intentionali finis propria, sed de dependentia physica, est: sola ergo causa formalis reliqua est, in cuius genere possit materia à forma pendere: id quod ipsi etiam Thomistæ, contra quos disputamus, ingenuè fatentur.

3 Porro autem minor argumenti nostri suadet. Primo, quia, si ob aliquam rationem materia à forma in genere causæ formalis dependeret, maxime, quia per existentiam formæ existeret: at hanc rationem esse falsam, ac nullius momenti, probatum est, tract. præcedenti: Secundò, quia si forma esset formalis causa

R. P. Richardi Lincci, Tom. II.

materiæ, & hæc consequenter eius effectus formalis, sanè materia haud posset non produci efficienter ab agente creato, à quo forma efficienter produciatur. Consequens est absurdum. Ergo, &c. Sequela probatur: nam effectus formalis calidi v. g. ab igne efficienter procedit: quis enim neget, lignum ab igne calefieri, seu calidum fieri, aut effici? At non alia ratione, nisi quia calidum est effectus formalis caloris, qui quidem ab igne efficienter produciatur: Si ergo materia est effectus formalis formæ, non poterit non effici ab agente creato, à quo forma ipsa efficitur.

4 Tertiò suadet eadem argumenti nostri minor: quia forma substantialis à materia in genere causæ materialis verè dependet: haud ergo è conuerso materia à forma in genere causæ formalis dependebit: alioqui dabitur mutua causalitas atque prioritas saltem in diuerso genere: quam tamen repugnare constabit in loco. Quartò tandem probatur illa minor, quoniam forma est causa formalis compositi: quæ ergo necessitas cogit ei tribuere influxum causæ formalis in materiam?

5 Enimuerò assertioni nostræ refragantur Caietan. de ent. & essent cap. 5. quæst. 9. Capriol in 2. dist. 13. quæst. 1. Iauellus & Soncinas 8. metaph. qu. 1. Ferraricus 3. contra gentes cap. 4. omnesque Thomistæ vt testatur P. Suarez vbi supra. In eadem sententia sunt Argentinas in 2. distinct. 12. qu. 3. 1. & Durandus ibidem quæst. 2. Idipsum etiam ex nostris videtur sequi Fonseca 5. metaph. cap. 2. quæst. 3. sect. 1. Obiiciunt autè primo Doctores Thomistæ, materiam non habere existentiam propriam, sed existere per existentiam formæ: forma ergo dat esse materiæ, adeoque est vera illius causa. Sed huic argumento factum est satis supra. Obiiciunt secundò, forma substantialis perfectior actualiorque est quam materia: magis ergo est, vt forma causet materiam, quam vt materia sit causa formæ: atqui materia est vera causa materialis ac passiva formæ: hæc ergo, à fortiori, erit vera causa formalis materiæ, eiusque dependentiam à priori terminabit. Verum, vt homo est perfectior sole, & tamen solem non generat neque causat, sed potius è contrario à sole generatur; iuxta commune effatum; *Sol, &, homo generant hominem*; ita similiter, in præsentia, &c. Ratio à priori est, quia, tametsi forma non causet materiam, sed ab ea causetur, optimè intelligitur proficisci posse ex aliis capitibus, quod materiam perfectione superet, nimirum quia compositum perfectius causat constituitque, & quia est prima radix effectiua operationum compositi, quæ quidem multæ sunt interdumque præstantissimæ, nec à materia efficiuntur, sed in ea recipiuntur duntaxat.

CAPVT II.

An materia saltem à posteriori à forma substantiali dependeat?

6 Censeo inprimis, materiam primam de facto existentem dependere à posteriori à forma substantiali: id est dependentiam ab ea habere, tanquam ab effectu, quem materialiter causat, & sine quo vniuersaliter sumpto ex natura rei ac citra miraculum esse non possit, neque conseruari. Ita censent commentator 1. Phys. comment. 56. & lib. 2. comment. 13. Auicenna 2. met. cap. 2. & 3. Themist. 1. Physic. digression. vltima, Soncinas 5. metaphys. qu. 1. Plotin. Enead. 3. lib. 6. cap. 14. Arriaga disp. 11. Phys. sect. 6. subs. 3. n. 11. Hurtad. disp. 5. sect. 9. §. 141. Conimb. 1. Physic. 9. q. 6. art. 3. & Suarez citata disp. 15. met. sect. 8.

B 3

sect. 8. n. 9. vbi ait hanc sententiam frequentius esse receptam à Philosophis & Theologis.

- 7 Probatur primò, quia longè perfectior est forma materialis equi v. g. ne quid dicam de aliis formis, quam materia prima; præsertim, si quod eam August. propè nihil appellat, de illa positivè ac provt condistinguitur à priuatione, intelligatur, vt communiter intelligi solet. Atqui forma materialis equi naturaliter existere sine materia nequit, vt omnes farentur, vtque in sequentibus ostendemus. Materia ergo è contrario sine forma naturaliter existere nequit. Dices, formam equi, per actionem generativam & à materia essentialiter dependentem, produci; ideòque independentem à materia eam existere non posse: hæc autem ratio in materia non militat. Contra tamen sic insurgo: quia si materia, modo cum forma, modo sine illa, naturaliter produci potest, cur etiam forma modo dependentem à materia, modo verò independentem ab illa produci, & creationem cum generatione commutare nequeat? Aut cur omnis productio formæ à materia à priori dependeat, & contra omnis productio materiæ non dependeat à posteriori à forma? huiusmodi enim dependentia à posteriori non est contra rationem actionis creativæ.

- 8 Secundò probatur nostra sententia, quia materia prima naturaliter nequit esse substantialiter incompleta: sed sine forma omni substantiali substantialiter esset incompleta: ergo ex natura rei nequit esse sine quacumque forma substantialis ordinis. Maior probatur ad homines, contra aduersarios, qui substantiam existimant esse veluti formam quandam substantialem naturæ, quæ cum ea totum per se constituit. Siquidem natura humana v. g. naturaliter esse nequit sine substantia, siue hypostasi: at non alia de causa, nisi quia, vt potè sine comparte, est substantialiter incompleta: ergo, &c. Maior ostenditur: tum quia dari naturam humanam sine substantia, est dari humanitatem sine homine, quod supernaturale & miraculosum tam esse quis ambigat, quam reperiri albedinem sine albo? Tum quia Deum assumpsisse naturam humanam sine propria substantia, miraculum proculdubio fuit: à fortiori ergo conservari naturam humanam absque vlla substantia propria, vel aliena, miraculosum erit, rerumque naturis contrarium.

- 9 At dices, animum rationalem esse substantialiter incompletum sine materia: & tamen esse posse absque illa naturaliter, ac citra omne miraculum. Verum hæc occasio nulla est: quia idèd animus rationalis, quamvis substantialiter incompletus, existere nihilominus potest naturaliter absque materia, quoniam excellentissimas quasdam habet operationes à materia prorsus independentes, & quas nisi extra illam non valet exercere: haud enim, corpori vnitus, potest v. g. substantiam vllam, haud res spiritalis ordinis quidditativè ac per species proprias cognoscere. Sed materia prima nullas habet operationes vllius pretij, quas cum forma possit exercere, & sine illa non possit; quin imò absque forma tanquam vilis quædam & inutilis massa sorderet.

- 10 Tertiò etiam nostra probatur opinio: quia materia nequit spoliari forma substantiali, nisi vi alicuius contrarij: at nullum est contrarium, quod materiam omni forma substantiali naturaliter possit spoliare: absolutè ergo nequit materia naturaliter, ac citra miraculum, omnis formæ substantialis iacturam pati. Maior probatur, quia essentia absque suis proprietatibus, nullo interveniente contrario, haud potest naturaliter reperiri: vt cernere est in aqua, quam certum est, sine agente aliquo calido, frigore sibi congenito

naturaliter non posse destitui: similiter ergo materia prima, absque interuentu alicuius contrarij, naturaliter nequit omni forma substantiali denudari, omnivè expers conservari. Minor autem eiusdem argumenti suadetur, quia omne agens naturale pristina forma materiam primam spolians, novam formam in eam imprimere atque introducere nititur: nullum ergo agens naturale, materiam primam, omni forma substantiali potest denudare. Antecedens vsque adeo experientia testatum est, vt inde fluxerit Philosophicum illud axioma, à nemine non receptum; *generatio vnius est corruptio alterius*; & illud aliud, *natura nunquam intendens ad malum operatur*: id est nunquam destructionem vnius formæ propter se, sed propter alterius introductionem, molitur.

Replicabis tamen, vi agentium naturalium materiam spoliari non posse omni forma substantiali, vbi semel aliquam adeptam sit: & hoc solum discursu à nobis factò demonstrari: cæterum, absque vlla forma substantialis ordinis eam naturaliter primò produci potuisse. Contra tamen facit, quod eadem ratione fingi posset, materiam primam absque quantitate, & hominem absque potentia intellectiva, naturaliter potuisse primo creari: esto nec materia prima quantitate, nec homo potentia intellectiva, vi vllius agentis contrarij, naturaliter spoliari sustineant. Consequens autem est ridiculum: quis enim absque miraculo fieri posse credat, vt homo sine intellectu existat, aut materia existat, quæ tamen quanta non sit, seu, quod perinde est, quæ nec magna nec parva sit absolute? tametsi intellectiva potentia ab homine & quantitas à materia supponantur realiter distinctæ, vt modo disputandi gratia supponimus.

Quartò denique probatur nostra & verior sententia, hunc in modum. Ideo hominem v. g. sine accidentibus communibus omni homini naturaliter esse non posse iudicamus, quia nunquam homo sine bona eorum parte existit vsquam aut vnquam visus est. Atqui materia prima nunquam existit extititve sine forma substantiali: nisi ergo aliunde oppositum constet, iudicandum ac pro comperto habendum est, sine ea non posse naturaliter existere, aut in rebus esse. Maior est perspicua. Minor probatur, quia materia prima nunquam hucusque extitit, sine quantitate, figura, colore, aliisque id genus: at eiusmodi accidentia & operationes præsupponunt necessario formam aliquam substantialem in materia: hæc ergo substantialiter informis nunquam extitit. Quod præfata accidentia & operationes præsupponant, necessaria ratione, aliquam formam substantialem, exploratum est: nam si materia prima absque vlla forma substantiali præsupposita variis tamen accidentibus & operationibus posset pollere, vnde nobis constaret signum, v. g. ignem, aquam, aliæque similia corpora substantialia substantiali forma esse prædita? & non potius omnia illa indicia formæ substantialis fallere.

Censeo secundò, probabile esse, quod in alia rerum serie possibilis sit materia prima, quæ sine vlla forma substantiali possit naturaliter existere. Suadetur, quia quo magis materia in perfectione crescit, & contra forma in perfectione decrescit, eo magis materia sine forma esse poterit. At materia prima, in diuersis rerum ordinibus, potest esse magis perfecta, & perfecta, in infinitum syncategorematicè: & forma substantialis minus, & minus perfecta, eadem ratione. Eo igitur vsque materia in perfectione crescere, & forma in ea poterit decrescere, vt materia sine forma naturaliter existere queat. Minor inferius tract. 4. probanda est. Maior probatur, quia quod materia prima modo sine forma naturaliter esse nequeat, ex imperfectione

etione materiæ, & perfectione formæ præcipue oritur, sicut è contrario, quod Deus naturaliter existere possit sine creaturis, ex perfectione Dei, & imperfectione creaturarum, proficiscitur: quò ergo magis in perfectione forma crescit, & materia decrefcit, eo magis hæc sine illa esse poterit.

- 14 Censeo denique tertio, probabilius tamen esse, quod sit impossibilis materia prima, nullius formæ substantialis indiga, & absque omni potens naturaliter existere. Probatur primo, quia quantumvis materia prima in perfectione crescat, tamen ad perfectionem imperfectissimæ formæ substantialis fortasse deuenire non potest: de quo infra tract. 4. Sed nulla forma substantialis materialis sine materia naturaliter existere potest: ergo neque è conuerso. Secundo, quia probabile est hoc, quod est materiam de facto existentem, existere non posse sine forma substantiali, haud oriri ex imperfectione materiæ, & perfectione formæ, qua materiam superat: quantumcumque igitur materia prima ab imperfectione recedat, & forma ad eam accedat, tamen materia in nullo rerum ordine, sine forma naturaliter, existere poterit: antecedens probatur, quia aliàs materia prima sine quantitate, vocatione, aut duratione naturaliter existere posset: siquidem ab iis, & aliis similibus formis accidentalibus, perfectione non superatur, sed potius longissimis interuallis eas superat.

C A P V T III.

Dissoluntur argumenta contra dependentiam à posteriori materia à forma substantiali, superius statutam.

- 15 Nimverò materiam primam, contra quam superius statuiimus, naturaliter existere posse sine omni forma substantiali, tuentur Gabriel in 2. dist. 12. quæst. 1. & 2. Marfilus etiam in 2. quæst. 9. art. 2. in idemque stando rationi videtur inclinare Arriaga disput. 2. physic. sect. 6. subf. 3. num. 1. & 9. Pro qua sententia, primum argumentum esse solet. Si materia prima naturaliter nequiret existere sine forma, certè absque ea supernaturaliter conseruata, peteret suam destructionem. Consequens est absurdum, ergo & illud ex quo sequitur. Consequentis absurditas est in aperto: quia materiæ primæ quantumlibet substantialiter informi melius est esse, quam non esse: quare suum esse, non verò destructionem appetet: quidni enim? siquidem vt omnes Philosophi vno quasi ore fatentur, natura semper id, quod ei melius est, appetit, & quod ei malum est, refugit.
- 16 Sequela verò argumenti probatur, quia conseruatio materiæ sine forma substantiali esset contra leges, & exigentiam naturæ: nihil autem est in rerum natura, quod destructionem materiæ postulare possit, nisi ipsa materia: sola igitur ipsa, in euentu, quo de loquimur, suam postulare destructionem. Minor proximè posita suadet, quia nihil exigere potest destructionem alterius à se distincti, nisi quod ei contrarium est; alias homo v.g. destructionem Angeli naturaliter postulare posset, quamvis ei propriè contrarius non sit: at nihil est in rerum natura distinctum à materia prima, quod ei contrarietur: contrarietas enim omnis est circa subiectum aliquod commune, vt experientia testatur: materia autem prima nullum habet subiectum, in quo recipiatur, sed potius ipsa est primum subiectum, quod cætera recipit.
- 17 Huic argumento respondent aliqui, materiam pri-

mam in primo instanti productionis suæ, sine forma substantiali, naturaliter existuram, eò quòd in illo instanti suam destructionem postulare non posset; nec mirum, quod non posset: is enim appetitus frustra esset, & nunquam posset satiari: quomodo namque materia, ex suppositione existentie suæ, in primo illo instanti carentie omnis formæ, tamen non existere posset aut destrui? Sicut ad satiandum destructionis appetitum oporteret. Cæterum in sequentibus instantibus materiam substantialiter informem naturaliter existere vel conseruari non posse censent, propterea quod tum ipsa materia, in primo instanti existens, destructionem suam interitumque pro sequentibus postulareret; ne videlicet, vt dictum est, quid tam vile, & deforme, in rebus existeret. Cæterum hæc solutio duo satis absurda admittit, nempe materiam in aliquo saltem instanti naturaliter sine forma existere; & alia ex parte eam innatè posse appetere suammet destructionem pro reliquis instantibus: & quidem prius horum capite præcedenti est à nobis abunde impugnatum: posterioris vero falsitas & ex perstrictis paulo supra, hoc ipso cap. satis constat, & ex dicendis infra vberius elucescet.

Alij secundo respondent, vniuersum postulatum esse destructionem materiæ, casu quo sine forma substantiali existeret: ne scilicet (vt iterum prædictum est) aliquid adeo vile & deforme existeret. Contra tamen primo sic arguo: melius esset vniuerso esse materiæ, quantumlibet substantialiter informis, quam eius non esse absolute sumptum: haud ergo postulare non esse materiæ, etiam si hanc substantialiter informem esse contingeret. Secundo argumentor: materia prima, vt vt forma substantiali careret, longè tamen perfectior esset, quam plura accidentia: horum autem destructionem vniuersum non postulat, sed potius eorum existentiam, & conseruationem: materiæ ergo substantialiter informis, à fortiori, destructionem non peteret. Tertio: vniuersum strictè non postulat, ne monstra, quantumvis deformia, in rerum vniuersitate existant, nec hæc miraculosa absolute sunt, sed quodammodo naturaliter producuntur. Similiter ergo materia prima substantialiter informis ratione suæ deformitatis ac fœditatis haud quaquam existeret, contra vniuersi huius exigentiam. Quarto: materia à Deo sine forma substantiali produci posset, vniuerso neutiquam producto, aut existente. At, eo in euentu, productio materiæ, substantialiter informis, haud esset iuxta aduersarios miraculosa & supernaturalis, propterea quod vniuersum materiæ destructionem postulare, siquidem nullum daretur vniuersum: productio ergo materiæ sine forma substantiali, tum esset omninò naturalis: quod tamen est absurdissimum, & ne authoribus solutionis placiturum.

Quidam alij tertio respondent, scientiam simplicis intelligentiæ, siue necessariam, qua Deus scit naturam vniuersi possibilem & materiæ primæ, etiam possibilem, postulare, ne producat in rerum natura materiam primam, casu quo per scientiam mediam videat, se habiturum esse decretum, de non producenda forma substantiali, si materiam sit producturus: cum ergo hæc scientia media necessariò comitaretur decretum productionis materiæ sine forma substantiali, inde est, vt tale decretum esset contra exigentiam diuinæ scientiæ necessariæ, atque adeò miraculosum: consequenter etiam ipsa materiæ existentia tum foret miraculosa, & supernaturalis. At reuera satis frivolum arbitror, in præsentem recurrere ad scientiam Dei: hæc enim rerum naturis accommodatur, nec aliud postulare potest, ad extra, vt aiunt, quam quod res ipsæ,